

**MEYVE YETİŞTİRİCİLİĞİNDE MEKANİZASYON
ÇALIŞTAYI
MEYMEK – 2025
15 – 16 Ekim 2025
Antalya**

ÇALIŞTAY RAPORU

Akdeniz Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Makinaları ve Teknolojileri Mühendisliği Bölümü tarafından 15-16 Ekim 2025 tarihlerinde “3. Meyve Yetiştiriciliğinde Mekanizasyon Çalıştayı” düzenlenmiştir. Çalıştay; Ziraat Fakültesi Prof. Dr. Tevfik AKSOY Konferans Salonunda; Çalıştay, Düzenleme Kurulu Başkanı Prof. Dr. Murad ÇANAKCI, Bölüm Başkanı Prof. Dr. Ahmet KÜRKLÜ, Tarım Makinaları Derneği Başkanı Prof. Dr. Can ERTEKİN, Ziraat Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Mustafa ERKAN ve Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Cengiz TOKER tarafından yapılan açılış konuşmaları ile başlamıştır. Kamu, özel sektör, akademisyenler ve üreticilerden oluşan yaklaşık 90 kişilik bir katılımcı grubu ve birçok öğrenci tarafından ilgiyle takip edilmiştir. Çalıştay’da 2’si açılış sunumu olmak üzere toplam 11 sözlü sunum yapılmış ve birinci günün sonunda bir panel organize edilmiştir. Çalıştay kapsamında ayrıca traktör, tarım makinaları ve akıllı tarım teknolojileri ile ilgili çalışan firmaların ürünlerini gün boyunca tanıtabilecekleri bir sergi alanı düzenlenmiştir.

Birinci günün sonunda düzenlenen “*Meyve Yetiştiriciliği Mekanizasyonunda Güncel Sorunlar ve Çözüm Önerileri*” başlıklı panele üç işletme temsilcisi (büyük ölçekli meyve üreticisi, tarım makinaları imalatçısı ve akıllı tarım teknolojisi ürünleri üreticisi) katılmıştır. Çalıştayın ikinci gününde, açık ve kapalı alanlarda blueberry (maviyemiş) yetiştiriciliğinin yapıldığı, Serik ilçesindeki Land of Berry tarım işletmesine teknik ziyaret gerçekleştirilmiştir. Öğleden sonra Manavgat ilçesi Beşkonak bölgesinde yer alan Köprülü Kanyon Milli Parkı’na düzenlenen kültürel gezi ile çalıştay tamamlanmıştır.

Çalıştayda öne çıkan konular aşağıda maddeler halinde özetlenmiştir.

1. Ülkemizde meyve yetiştiriciliğinde; üretim alanları ve ürün çeşitliliği artmaktadır. Özellikle meyvede hasat ve sonrası dönemde insan işgücü teminindeki zorluklar ve işgücü maliyetlerindeki artış gibi nedenlerle mekanizasyona ve teknoloji kullanımına olan ihtiyaç da artmaktadır. Türkiye’de henüz tarla tarımındaki mekanizasyon düzeyine ulaşamayan meyve yetiştiriciliğinde, makinalaşma ve ileri teknolojilerin kullanımı, özellikle sayıları artan orta-büyük ölçekli işletmelerde tercih değil bir zorunluluk haline gelmiştir.
2. Ülkemizde 2025 yılı Nisan ayında ilkbahar geç donları yaşanmıştır ve birçok bölgemizde meyve türlerinde çiçekler, meyveler ve sürgünler dondan zarar görmüştür. Kış donları ve ilkbahar geç donlarının etkileri ve meydana gelişi ile bu don olaylarının teorileri konusunda bilgi eksikliği bulunmaktadır. Don zararının azaltılabilmesi için bahçe tesis aşamasında başlayan farklı önlemler alınabilmektedir. Don zararının teorisi konusunda eğitim ve farkındalık çalışmaları yapılmalı, don tehlikesinden korunmaya yönelik sistemlerin üretimi ve kullanımı özendirilmelidir. Öncelikli olarak belirlenen bölgelerde don zararlarının önlenmesine yönelik önerilen mekanizasyon araçlarının üreticiler tarafından satın alınması kolaylaştırılmalıdır. Araştırmalara ve makine üretimine destek verilmelidir. Ürün bazlı çalışmalar yapılmalı ve üretilecek makinalara yönelik üniversite-sanayi iş birliği desteklenmelidir. Maliyet analizlerinin yapılmasında daha hassas olunmalıdır.
3. Küresel ısınma ve iklim değişikliğinin olumsuz etkileri meyve yetiştiriciliğinde belirgin olarak görülmeye başlanmıştır. Bu durumun olumsuz etkilerine karşı çözüm üretecek alanlardan birisi de mekanizasyon ve akıllı tarım teknolojileridir. Teknolojik uygulamaların yaygınlaştırılması gereklidir. Bu konuda ülkemizde çalışmaların yürütüldüğü bilinmektedir. Bu kapsamda; araştırma, yayım, hibe, destek, teşvik vb. çalışmaların sahadaki somut sorunlar odaklı yürütülmesi (sulama tüketiminin doğru ölçülmesi, uygun sulama zamanının belirlenmesi, sulama-gübreleme otomasyonuna yönelik teknolojiler, otomatik dümenleme sistemleri, değişken oranlı uygulamalar, insansız kara araçları vb.) öncelikli olmalıdır.
4. Sulama gübreleme otomasyonu ve akıllı tarım sistemleri üretiminde yerli üretime olan destekler artırılmalıdır.

**MEYVE YETİŞTİRİCİLİĞİNDE MEKANİZASYON
ÇALIŞTAYI
MEYMEK – 2025
15 – 16 Ekim 2025
Antalya**

5. Meyve üretiminde akıllı tarım uygulamalarının gıda güvenliği, sürdürülebilirlik ve ihracatta rekabet üstünlüğü açısından stratejik bir öneme sahip olduğu vurgulanmıştır. Üretim sürecinin her aşamasında ürün ve üretici izlenebilirlik sistemlerinin kullanılması, yasal kalıntı limitlerine uygun üretimi kolaylaştırarak insan sağlığı ve çevrenin korunmasına katkı sağlamaktadır. Ayrıca bu sistemler, akademik kurumlar için gıda güvenliği, risk analizi ve bitki sağlığı konularında güvenilir veri kaynağı oluşturacaktır.
6. Meyve yetiştiriciliğinde İHA'ların kullanımı artmaktadır. Bu konudaki mevzuata uyum konusundaki çalışmaların hızlandırılması gereklidir.
7. Meyve bahçeleri için özel olarak tasarlanmış bahçe traktörü özendirilmelidir.
8. Eğimli arazilerde kurulan sulama sistemlerinde farklı basınç oluşumunun engellenmesi için basınç dengeleyici sistemler konusuna özen gösterilmelidir.
9. Üretilen makinalarda ve yapılacak eğitimlerde iş sağlığı ve güvenliği konuları üzerinde durulmalıdır.
10. Meyve hasadı ve budama mekanizasyonu uygulamalarına olan ihtiyaç devam etmektedir. Mevcut durumda, tam mekanize olmuş/robotik makinalar yerine insan işgücü verimini artıracak ve daha konforlu çalışma imkânı sunacak yardımcı mekanizasyon uygulamalarının öncelikli olduğu konusunda değerlendirmelerde bulunulmuştur. Bu konuda öncelik sırasına göre yerli üretime yönelik destekleme çalışmaları sürdürülmelidir.
11. Üretilen meyvelerin kalitesi konusunda sorunlar yaşanmaktadır. Katma değeri yüksek meyve üretimi için; kayıt, izlenebilirlik, hasat, soğuk zincir, lojistik, ürün sınıflandırma ve ürün işleme faaliyetlerinde doğru uygulama ve sistemlerin kullanımı konuları dikkatle ele alınmalıdır. Mevcut ürün kalitesinin korunması amacı ile özellikle hasat ve hasat sonrasında yeni teknolojilerden yararlanılması ve yaygınlaştırılması önem taşımaktadır. Bu konuya özen gösterilmesi ülkemizin uluslararası rekabette ihracat gücünü artıracaktır.
12. Sahadaki sorunlar dikkate alınarak, yeni makina ve teknoloji geliştirilmesine yönelik üretici-üniversite-sanayi iş birliği ve Ar-Ge konularında yetersizlikler bulunmaktadır. Bu amaçla üniversiteler (Teknoloji transfer ofisler, ilgili merkezler vb.) başta olmak üzere farklı kurumlarda bazı birimler kurulmuş olmasına rağmen ilişkilerin henüz istenilen düzeyde olmadığı görülmektedir. Bu kapsamda tarım makinaları üreticileri ile teknoloji geliştiren firmalar arasındaki iletişim ve iş birliklerinin artırılmasının gerekli olduğu değerlendirilmiştir. Aynı zamanda Üniversiteler ile Tarım ve Orman Bakanlığı araştırma kurumlarının ve bu konuda çalışan üreticilerin birlikte çalışma imkanlarının artırılarak mevcut durumu iyileştirecek, geliştirecek ve iş birliklerini artıracak faaliyetlerin yapılması yararlı olacaktır.
13. Özalde meyve yetiştiriciliğinde, genelde tarımsal üretimde yetkin teknik personel yetiştirilmesi önemli bir konudur. Bu kapsamda eğitim konusunda aşağıda konular gündeme gelmiştir.
Ziraat Fakülteleri müfredatlarının hazırlanması aşamasında, öğrencilerin belirli bir alanda (örneğin sulama sistemleri, belirli bir ürün/yöntem vb.) uzmanlaşarak mezun olacağı modellerin geliştirilmesi konusu dikkate alınmalıdır. Fakültelerde özellikle son dönem alınan bitirme tezi derslerinin öğrenci danışman iş birliği ile daha önceki dönemlerde de müfredatta yer alması, daha uzun sürelerde öğrencilerin belirli konularda çalışmalar yürüterek kendilerini geliştirmelerini sağlayacak ve özel bir alanda uzman lisans mezunlarının yetişmesine önemli katkılar sunacaktır.
Fakültelerin staj programlarının sürelerinin uzatılmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Tarımsal üretimin çeşitlilik göstermesi nedeniyle, staj dönemi ile tarımsal faaliyetlerin gerçekleştirilme dönemleri her zaman örtüşmemektedir. Stajların daha yararlı olabilmesi için esnek staj dönemleri planlanabilir.
14. Yeni teknolojilerin geliştirilmesi ve uygulanması disiplinlerarası çalışma ve uzmanlık gerektirmektedir. Bu çalışmaların lisansüstü öğretimle entegrasyonuna yönelik faaliyetler artırılmalıdır. Bu kapsamda lisansüstü müfredatlar gözden geçirilerek güncel tarım teknolojilerine yönelik yeni dersler eklenebilir.

Prof. Dr. Murad ÇANAKCI
MEYMEK – 2025
Çalıştay Düzenleme Kurulu
Başkanı

Prof. Dr. Ahmet KÜRKÜ
Akdeniz Üniversitesi Ziraat Fakültesi
Tarım Makinaları ve Teknolojileri Mühendisliği
Bölüm Başkanı